

DATUM	2 juli 2013	TEAM	Natuur en landschap
NUMMER	80E60B03	REFERENTIE	P. Wink
UW BRIEF VAN	6 juni 2013	DOORKIESNUMMER	030-2582451
UW NUMMER	80E5205F	E-MAILADRES	p.wink@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 47 RvO aan het College van GS, gesteld door de heer W. van der Steeg, mevrouw A.M.C. Mineur en de heer M. Hoek namens achtereenvolgens PvdD, SP en 50 Plus betreffende het vergassen van ganzen (d.d. 6 juni 2013).

Toelichting:

Op 25 april 2013 is door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aan Duke Faunabeheer (uitvoerder ganzenvangacties) een vrijstelling verleend voor 120 dagen op grond van artikel 65 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor het gebruik van CO₂ (concentratie van minimaal 70% kooldioxide) in verband met de bestrijding van ganzen rondom Schiphol.

Wij hebben met grote zorgen kennis genomen van het feit dat GS Utrecht op 24 mei ook ontheffing heeft verleend voor het vergassen van ganzen. De ontheffing geldt van 24 mei 2013 tot 1 oktober 2013. De ontheffing geldt voor het Utrechtse deel van het gebied dat gelegen is binnen de grens van het 'plangebied 20 km zone Schiphol'.

Het projectteam ganzenbeheer Utrecht heeft op basis van vastgestelde gegevens in Utrecht een voorlopige streefstand bepaald van 4000 grauwe ganzen. De huidige populatie bestaat uit ca. 24.000 grauwe ganzen. Dat betekent dat GS van plan is om, in combinatie met de bovenstaande ontheffing, maar liefst 20.000 grauwe ganzen te gaan doden. Let wel, dit aantal heeft slechts betrekking op de grauwe gans. Het werkelijk aantal te doden ganzen zal nog veel hoger liggen!

Wij zijn van mening dat vliegveiligheid van het hoogste belang is, maar dat grootschalige vergassingsacties niet helpen en veel dierenleed veroorzaken. Wanneer je geen ganzen in de nabijheid van Schiphol wil hebben, moet je ook niet willen dat het gebied rond Schiphol een 'tafeltje dekje' is voor ganzen. Zolang er namelijk aantrekkelijke foerageermogelijkheden zijn rondom Schiphol, zal er een aanzuigende werking zijn op ganzen.

Graag willen we u in vervolg op het bovenstaande een aantal vragen voorleggen:

Bij ganzenvergassing worden ganzen als ze in de rui zijn (en dus niet kunnen vliegen) gevangen en vervoert naar gascontainers. In deze containers worden zij door middel van kooldioxide vergast. In de container leveren de dieren vervolgens een doodstrijd, waarbij zij in paniek tegen de wanden fladderen en elkaar vertrappen.

1. Is GS met ons van mening dat dit zeer dieronvriendelijk is?

Antwoord:

Wij zijn van mening dat het doden van ganzen met koolzuurgas, ook gezien vanuit dierenwelzijn een acceptabele methode is. Dit wordt bevestigd in het rapport uit juli 2010 'Het doden van wilde ganzen met CO₂ en Argon' van Wageningen UR Livestock Research (nr. 338a). Ook uit de 'Richtsnoer ganzen doden' van de Raad voor de Dierenaangelegenheden van december 2012 blijkt dat deze wijze voor het doden van grote aantallen ganzen in verband met de vliegveiligheid, ook gezien vanuit dierenwelzijn, de meest geschikte is.

2. Is GS bereid te stoppen met het afgeven van ontheffingen die vergassing van dieren mogelijk maakt? In de Jaarrekening 2012 staat op blz. 28: "Verder wordt er samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de provincies Noord- en Zuid-Holland en andere betrokkenen samengewerkt om het risico van vogelaanvaringen op Schiphol te beperken. In alle gevallen wordt er gekeken naar het beperken van onnodig leed bij het zoeken naar oplossingen."

Door Bureau Waardenburg is onderzoek gedaan naar de herkomst van grauwe ganzen die op Schiphol eventueel een risico zouden kunnen vormen. Daaruit blijkt dat het gebied polder Ronde Hoep & Mijdrecht één van de zes belangrijkste dagrust-concentratiegebieden van grauwe ganzen is. Een deel van deze vogels en hun nakomelingen foerageert op de graanakkers rondom Schiphol. Het beperken van leed brengt naar onze mening met zich mee dat GS preventief denkt.

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/jaarverslagen/2013/02/26/jaarverslag-nederlandse-regiegroep-vogelaanvaringen-2012.html>

Antwoord:

Naast het vangen en doden met gas worden er ook via andere sporen maatregelen genomen om het risico van de ganzen voor de vliegveiligheid te verminderen, zoals het onderwerken van graanresten. Op korte termijn hebben deze maatregelen echter onvoldoende effect op de omvang van de ganzenpopulatie rond Schiphol. Daarom zal het reduceren van de populatie door middel van vangacties voorlopig nog niet achterwege kunnen blijven. Dit laatste is ook bevestigd in de uitspraak van de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland van 31-05-2013, nummers 13/2457 en 13/2473. Tot dat blijkt dat de maatregelen uit de andere sporen voldoende effectief zijn om de risico's voor de vliegveiligheid tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen zullen wij de mogelijkheid van vangacties open houden.

3. Uit het Jaarverslag Nederlandse Regiegroep Vogelaanvaringen blijkt dat naast het onderploegen van graan, ook het onderploegen van aardappel- en bietenresten als potentieel zeer succesvolle maatregelen worden gezien. Overweegt het Rijk de subsidie om graanresten onder te ploegen vanwege de hoge kosten te beëindigen? Waarom wordt de regeling niet uitgebreid naar aardappelen en bieten, om de vliegveiligheid bij alle oogsten te verbeteren? Is GS bereid zich hiervoor in te zetten en om hierop aan te dringen bij andere overheden?

Wetenschappers adviseren al jaren om te stoppen om ganzen naar Schiphol te lokken. Ook onderzoeksbureau Arcadis stelde vorig jaar al dat het aanpakken van de akkers het meest effectief is. Arcadis: "De aantrekkende werking van akkerbouwgewassen, voornamelijk graan en graszaad in de zomer, maar ook later in het jaar op oogstresten van bieten, aardappels en maïs, is een van de belangrijkste oorzaken van aanvaringsrisico's. Maatregelen om deze aantrekkende werking te beperken of weg te nemen zijn daarmee naar verwachting het meest effectief. De overige maatregelen die in dit rapport worden voorgesteld, in andere delen van het gebied, hebben een beperkter rendement wanneer deze voedselbron in stand blijft. Veel van deze overige maatregelen zullen aan belang inboeten, of zullen in praktijk bij toetsing niet of minder noodzakelijk blijken, wanneer de aantrekkende werking van de akkers opgeheven is of beperkt wordt."

En de Nationale Regiegroep Vogelaanvaringen laat weten: "In september 2012 waren er 90% minder baankruisingen dan in september 2011. Dit betekent dat het NRV beleid zijn vruchten afwerpt. Echter zagen we aan het eind van het jaar de ganzenactiviteit rondom de luchthaven weer enorm toenemen. Het vermoeden bestaat dat de ganzen mede door het zachte en natte weer veel aardappel en bieten resten konden vinden in de Haarlemmermeerpolder."

Het Ministerie, de provincie Noord-Holland en Schiphol verpachten desondanks voor de hoogste prijs landbouwgrond zonder enig voorbehoud te maken voor de vliegveiligheid.

Antwoord:

Het initiatief voor de regeling voor het onderwerken van oogstresten ligt bij het Rijk. Het Rijk zal dan ook, in samenwerking met de andere betrokken partijen, moeten beslissen over de eventuele uitbreiding van deze regeling naar andere gewassen. Aangezien het onderploegen van oogstresten niet in Utrecht plaatsvindt, zijn wij van mening dat er voor onze provincie in deze geen directe rol is weggelegd. Voor meer informatie over de regeling verwijzen wij naar het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, die de coördinator is van dit Nederlandse Regiegroep Vogelaanvaringen-spoor.

4. Is GS met ons van mening dat het Luchthaveninrichtingsbesluit zodanig aangepast zou moeten worden dat direct langs de banen geen gewassen meer worden neergezet die ganzen lokken (zoals onderzoeksbureau Arcadis ook heeft aangeraden)? Is GS bereid om hierop aan te dringen bij andere partijen c.q. overheden?

Antwoord:

Beslissingen aangaande de aanpassing van het Luchthaveninrichtingsbesluit betreffen een bevoegdheid van het Rijk. De door u gewenste aanpassingen hebben geen betrekking hebben op het Utrechtse grondgebied. Eventuele beperkingen in de bedrijfsvoering voor Noord-Hollandse bedrijven zijn iets waarover het Rijk, de provincie Noord-Holland en de direct betrokkenen over moeten beslissen. Wij zijn van mening dat er voor onze provincie in deze geen directe rol is weggelegd.

5. Vindt het college het een wenselijke situatie dat binnen de 6 kilometerzone van Schiphol geen wettelijke beperkingen worden opgelegd aan bedrijven die met hun activiteiten ganzen naar Schiphol lokken en daarmee de vliegveiligheid in gevaar brengen? Zo nee, wat gaat zij daar binnen de haar ter dienst staande mogelijkheden aan doen?

Antwoord:

Zie antwoorden op de vragen 3 en 4.

6. Worden er op geschikte plaatsen buiten de directe invloedssfeer van Schiphol opvanggebieden aangewezen en ingericht (ev. met het voor ganzen aantrekkelijke witte klaver) om ganzen aan te trekken? Zo nee, waarom niet? Is GS bereid om hierin een rol te vervullen? En hoe zou die rol eruit kunnen zien?

Antwoord:

In het kader van het 'Ganzen 7-akkoord' zullen er opvanggebieden voor ganzen worden aangewezen. Hierbij zal rekening gehouden worden met het aspect van de vliegveiligheid van Schiphol. Voor zover het gaat om gebieden buiten Utrecht achten wij voor ons geen directe rol weggelegd.

7. Worden er maatregelen getroffen om, bijvoorbeeld door middel van landschappelijke inrichting, de voor ganzen geschikte broedgebieden in de directe omgeving van Schiphol ongeschikt te maken? Zo ja, welke? Zo nee, is GS bereid om hierop aan te dringen?
In Park21 (Haarlemmermeer) zijn er plannen om een meer aan te leggen.

Antwoord:

Wij hebben begrepen dat er in het kader van de aanpassing van het Luchthaveninrichtingsbesluit wordt gewerkt aan een nieuw toetsingskader voor gans aantrekkende ontwikkelingen, maar dit ligt verder buiten onze reikwijdte.

8. Is GS met ons van mening dat dit meer een aantrekkende werking op ganzen kan hebben? Is GS bereid om dit bij relevante overheden onder de aandacht te brengen en om erop aan te dringen deze waterpartij niet aan te leggen?

Antwoord:

Wij kunnen de details van dit project en de eventuele risico's niet goed inschatten. Wij vertrouwen erop dat het bevoegde gezag aandacht zal besteden aan de vliegveiligheidsaspecten en achten voor Utrecht geen directe rol weggelegd

² Arcadis 2012: Ruimtelijke maatregelen voor het verminderen van risico's op vogelaanvaringen rond Schiphol

³ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/jaarverslagen/2013/02/26/jaarverslag-nederlandse-regiegroep-vogelaanvaringen-2012.html>

9. De ontheffing van Noord-Holland is geldig t/m 31 augustus 2013. De ontheffing van GS Utrecht is geldig tot 1 oktober 2013. Waarom heeft de Utrechtse ontheffing een langere looptijd dan de ontheffing van Noord-Holland?

Antwoord:

Wij hebben ons hierbij gebaseerd op de aanvraag. De vangacties kunnen alleen plaatsvinden op het moment dat de ganzen in de rui zijn waardoor er na augustus geen activiteiten in het kader van deze ontheffing zullen plaatsvinden.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,